

BG-781-82

Seat No. _____

M. A. (Sem. - IV) Examination

March / April - 2014

Gujarati : Paper - CE-404

(Compulsory) (Elective Course)

૧. પર્યાવરણ અને ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ (Option-II)

✓ ૨. અનુવાદ વિજ્ઞાન અને અનુવાદ સાહિત્ય (Option-III)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

૧. પર્યાવરણ અને ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ (Option-II)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ પર્યાવરણની વ્યાખ્યા આપી, પર્યાવરણના પ્રકારો જણાવો.

અથવા

૧ પર્યાવરણનો અર્થ આપી, માનવજીવનમાં પર્યાવરણનું મહત્ત્વ વિગતે સમજાવો.

૨ હવાનું પ્રદૂષણ એટલે શું ? તે સમજાવી તેના કારણો અને ઉપાયો જણાવો.

અથવા

૨ વસ્તીવધારાની માનવ સ્વાસ્થ્ય પર શું અસર થાય છે તે જણાવો.

૩ કુદરતી આપત્તિઓ પછી અસરગ્રસ્તો પર આર્થિક, સામાજિક અને માનસિક અસરો ચર્ચો.

અથવા

૩ માનવપ્રેરિત વિવિધ આપત્તિઓ અને તેની અસરો જણાવો.

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)

(૧) પર્યાવરણની ઉપયોગિતા

(૨) કુદરતી આપત્તિઓની અસરો.

(૩) ભારતમાં આપત્તિઓનું ઋતુગત ચિત્ર

(૪) કુટુંબકલ્યાણ કાર્યક્રમોની માહિતી આપો.

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

(૧) પર્યાવરણનો સામાન્ય અર્થ સમજાવો.

(૨) હવાના પ્રદૂષણ અંગેનો સૌપ્રથમ કાયદો ક્યારે ઘડાયો ?

(૩) હવાના પ્રદૂષણનું શુદ્ધિકરણ કોના દ્વારા થાય છે ?

(૪) જળ પ્રદૂષણના કારણો કયા છે ?

(૫) ભારતમાં કેટલા રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનો અને અભયારણ્યો છે ?

(૬) જમીન પ્રદૂષણનો અર્થ સમજાવો.

(૭) ભારતીય પર્યાવરણની સમસ્યાના બે સ્વરૂપો કયા છે ?

(૮) જમીન પ્રદૂષણ અટકાવવાના ઉપાયો કયા છે ?

(૯) અવાજના પ્રદૂષણની સામાન્ય વ્યાખ્યા આપો.

(૧૦) વૈશ્વિક પર્યાવરણની જાગૃતિ કયા દિવસે અને કયા નામથી ઉજવાય છે ?

(૧૧) જળ પ્રદૂષણને કારણે કયા કયા રોગો થાય છે ?

(૧૨) દરિયાઈ પ્રદૂષણ અટકાવવાના ઉપાયો કયા છે ?

૨. અનુવાદ વિજ્ઞાન અને અનુવાદ સાહિત્ય (Option-III)

૧ અનુવાદની વ્યાખ્યાઓ જણાવી, અનુવાદના સ્વરૂપને વિગતે સમજાવો. ૧૪

અથવા

૧ અનુવાદની આવશ્યકતા અને ઉપયોગિતા વિશેની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪

૨ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪

(૧) અનુવાદકની સજ્જતા

(૨) અનુવાદના પ્રકાર

(૩) અનુવાદની મર્યાદાઓ

(૪) અનુવાદની સમસ્યાઓ.

૩ ગુજરાતી ભાષાની પ્રમુખ કૃતિઓનો પરભાષામાં થયેલા અનુવાદનો વિગતે પરિચય આપો. ૧૪

અથવા

૩ પરભાષાની પ્રમુખ કૃતિઓનો ગુજરાતી ભાષામાં થયેલા અનુવાદનો વિસ્તૃત પરિચય આપો. ૧૪

૪ 'પુરશીઓ'ના અનુવાદમાં પ્રગટતી દિગ્વીચ મહેતાની અનુવાદક તરીકેની વિશેષતાઓ અને મર્યાદાઓની સમીક્ષા કરો. ૧૪

અથવા

૪ " 'પુરશીઓ'માં મૂળ કૃતિની સંવાદછટાઓને, સૂક્ષ્મ રમૂજોને ગુજરાતીમાં એવી જ નાટ્યાત્મક રીતે દિગ્વીચ મહેતાએ અવતાર્યા છે." - ચર્ચો. ૧૪

- (૧) જહોન કોનિંગ્ટને આપેલી અનુવાદની વ્યાખ્યા લખો.
- (૨) ગુજરાતી ભાષાની પરભાષામાં થયેલી ચાર અનુદિત કૃતિઓનાં નામ લખો.
- (૩) પરભાષાની ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ થયેલી ચાર કૃતિઓનાં નામ લખો.
- (૪) યુજિન ઈયોનેસ્કોએ લખેલાં કોઈ પણ ચાર નાટકનાં નામ લખો.
- (૫) 'પુરશીઓ'માં કયાં ત્રણ પાત્રો આલેખાયા છે ?
- (૬) 'અનુવાદ' અને 'ભાષાંતર' એ બે સંજ્ઞાઓ વચ્ચે શો ભેદ રહેલો છે.
- (૭) 'અનુવાદ' શબ્દ મૂળ કઈ ભાષાનો શબ્દ છે ? એનો શો અર્થ થાય ? અનુવાદના કોઈ પણ બે પર્યાયો જણાવો ?
- (૮) 'The chairs' એ મૂળ કઈ ભાષાની કૃતિ છે ? દિગ્વીશ મહેતાનો અનુવાદ કયા અંગ્રેજી અનુવાદકના અનુવાદ પર આધારિત છે ?
- (૯) દિગ્વીશ મહેતાનો 'પુરશીઓ' અનુવાદ પુસ્તકાકારે કઈ સાલમાં પ્રગટ થયેલો ? પુસ્તકાકારે પ્રગટ થતાં પહેલાં કયા સામયિકમાં કઈ સાલના કયા અંકમાં પ્રગટ થયેલો છે ?
- (૧૦) યુજિન ઈયોનેસ્કોનું નામ કયા નાટ્યપ્રકાર સાથે જોડાયેલું છે ? તેઓ કયા બે દેશના સંસ્કારોથી ઘડાયેલા છે ?
- (૧૧) અનુવાદની કોઈ પણ ચાર મર્યાદાઓ જણાવો.
- (૧૨) અનુવાદના વિવિધ પ્રકારોનાં નામ જણાવો.